

Rólunk, nekünk, tőlünk

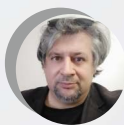
Miközben a könyvtárak újra és újra alkalmazkodnak a változó világhoz, a szakmai diskurzus is átalakul: más kérdések kerülnek előtérbe, új kihívásokra keresünk válaszokat. De vajon mi foglalkoztatja ma leginkább a könyvtárszakmát? Hogyan alakulnak az olvasói igények, és milyen szerepet töltenek be ebben a szakmai folyóiratok? Erről kérdeztük néhány különböző profilú könyvtárszakmai folyóirat szerkesztőjét.

KATTINTS
rájuk és
olvassass!

CeLISR

A CeLISR szerkesztőinek mindenekelőtt egy földrajzi értelemben széles, heterogén szakmai közönség igényeit kell szem előtt tartaniuk, amely – a könyvtár- és információtudomány fragmen-táltságának megfelelően – ugyancsak szegmentált, hiszen olyan kutatóhelyek, tudományos közösségek alkotják, amelyek első-sorban a maguk szűkebb szakterületére fókuszálnak. Emellett persze akadnak átfogóbb nézőpontokat kínáló, vagy esetleg az egyes határterületekre koncentráló írások, amelyek természetes módon reagálnak a szakma kurrens trendjeire, vagyis mindarra, ami a könyvtártudomány és könyvtárügy iránt érdeklődőket je-lenleg foglalkoztatja. Nyilvánvalóan előkerül – más-más aspek-tusból – a mesterséges intelligencia, a digitalizáció vagy a biblio-gráfiai tevékenység is újabb s újabb szempontokkal gazdagodik. Gyakorlati javaslatokra van igény például a közösségi terek be-rendezése és megfelelő kihasználása terén, de a biblioterápia el-méleti megalapozásának is van keletje, ahogyan a speciális ígé-nyű felhasználóknak szánt könyvtári szolgáltatások kialakítá-sának, megtervezésének is. Különös a helyzetünk, mivel az előd-lapok (Könyvtári Figyelő, Tudományos és Műszaki Tájékoztatás) komplex olvasóközönségének a fentebb vázoltaktól eltérő ígé-nyeit is szem előtt kell tartanunk, ezért a kutatói közösség kiszol-gálásán túl egyértelműen törekszünk a könyvtáros társadalmat érintő egyéb kérdéskörökkel is foglalkozni, nem eltekintve a szak-mai munkájukban kiemelkedő jelenlegi és volt kollégák bemutatásától.

Dancs Szabolcs
MNMKK OSZK

Ézsias Anikó
BME OMIKK

KATTINTS
rájuk és
olvasgass!

Meglátásom szerint a könyvtárszakmát leginkább az foglalkoztatja, hogy úgy újuljon meg, hogy többszólamúságát, sokarcúságát is megőrizze – az értékluralitás jegyében egyik könyvtártípus se utasítsa maga mögé a többit. Hogy az ideáltípus a helyi viszonyokhoz alkalmazkodjék, megfeleljen a mikrokörnyezetnek, amelyet szolgál. Hogy úgy legyen felismerhető minden könyvtárban a hivatás- és szolgáltatásideál, hogy közben szabad legyen a lehető legeggyedibbnek lennie. Nem könnyű ezt a szabadságot megalkotni, megélni és megvédeni. Sok más is foglalkoztatja a könyvtárszakmát: ontológiai kérdések, saját létének igazolása, céljának megfogalmazása, gazdálkodási kérdések (ebből van a legtöbb), a szakfeladatok mennyiségi/minőségi ismérveinek egyensúlyban tartása, a liminalitás problémái, hiszen korszakváltásban vagyunk, nem látszik, melyik stratégiai lépésünk, befektetésünk fog valóban a célba juttatni.

A szakmai folyóiratok mindezen kérdések legilletékesebb fórumai lehetnének. Az Egyházi Könyvtárak Egyesületének Hírlevele ma is a személyes és intézményi önreflexió és öndokumentálás gálapadmunkájára bízhatja a szerzőit-olvasóit, mert innen lehet olyan tartalmak közzétételéig eljutni, amelyek vagy időtállóak, vagy bátran kérdeznek, mert problémaérzékenyek. Vágyam, hogy folyóiratunk egyesületi hírlevélből önálló névvel rendelkező szakmai folyóirattá váljék: több tanulmány, tematikai összefoglalás, módszertani ajánlás és példa legyen benne – és a sikertörténeteken túl a zsákutcákat, a kudarc történeteket is megmutathassa – ezekkel legalább annyit tudnánk egymásnak segíteni a fenti létértelmezési, gazdasági és egyéb, az átmenetiségben nehéz döntésekben, mint az ún. „jó gyakorlatokkal”.

EKE
Tudomány

Bálint Ágnes
Egyházi Könyvtárak Egyesülete

Könyvtámasz

Már a pandémia előtt gondolkodtunk azon, milyen módon üzenhetnénk azoknak, akik nem járnak könyvárunkba, illetve hogyan mutassuk meg egymásnak mit is csinálunk, megismerve egymás szakmai életét. Beláttuk, hogy alkalmazkodnunk kell a változásokhoz, olvasói igényekhez. Nem elég a falakon belül jól működni, ezt meg is kell mutatni a világnak. Célunk volt, hogy közelebb kerüljünk a fenntartóhoz azáltal, hogy jobban megismer bennünket, munkánkat, tevékenységeinket.

Több könyvtárban volt már akkoriban saját folyóirat, így ezeket kezdtük el górcső alá venni. Azon kezdtünk el ötletelni, mi egy ilyen folyóiratot hogyan tudnánk egyszerűen és jól elkészíteni. Több kollégával összeültünk, tervezgettünk. Azt hiszem így utólag, meg kellett, hogy érjen bennünk az új feladat gondolata... A Covid idején viszont kihasználtuk a lehetőséget, hogy van egy kis időnk, és 2020-ban készítettünk egy vármegyei átfogó könyvtári folyóiratot, melynek a "Könyvtámasz" címet adtuk. Az újságban minden Somogy vármegyei könyvtárnak lehetőséget teremtettünk a bemutatkozásra, munkáik rövid leírására, programjaik ismertetésére. Azóta is ösztönözzük őket, hogy írjanak cikket arról, amit szívesen megosztanának a könyvtáros kollégákkal és az olvasókkal egyaránt. Minden évben kétszer szeretnénk a „Könyvtámaszt” összeállítani, hogy folyamatos kapcsolatot tudjunk tartani a kollégákkal és az olvasókkal. Igyekszünk a hagyományos fizikai, valamint modernbb online formában is jelen lenni a nagyobb elérhetőség miatt. Bízunk benne, hogy jelen kiadványunk továbbra is hasznos és érdekes olvasmány lesz a könyvtáros szakma és a bibliotékák iránt érdeklődők számára.

Szőke Henrietta
Takáts Gyula Könyvtár

KÖNYVTÁRVLÁG
WEBMAGAZIN

A Könyvtárvilág az immár 90 éve működő, nemzetközi relációban is elismert Magyar Könyvtárosok Egyesületének (MKE) webmagazinja. Célcsoportjainkat egyre bővülő olvasói és felhasználói kör jellemzi: tájékoztatni kívánjuk a tagokat és a potenciális tagokat, a jellemzői: tájékoztatni kívánjuk a tagokat és a potenciális tagokat, a társ szakmai szervezeteket, az együtműködő partnereket határon innen és túl az egyesület regionális és szakmai szervezeteinek, szekcióinak életéről, eseményeiről, rendezvényeiről. A webmagazin rovatainak változásai az elmúlt 13 évben tükrözték a tagság és a könyvtáros szakma érdeklődésének változásait, de a szervezeti életéről szóló beszámolók mellett mindig jelen van a határon túli könyvtárak, könyvtár- és információtudomány területének legújabb szakmai innovációiról, a Szakmai műhelyben megismerhetünk kreatív módszereket, a mindennapi munkában hasznosítható tippeket és trükköket, alkalmazó könyvtárosokat, akik szívesen vállalnak mentor-vel” rendelkező könyvtárosokat, tudásukat. Rendszeresen hírt szerepet, hogy átadják ötleteiket, tudásukat. Rendszeresen hírt adunk konferenciákról, workshopokról és egyéb szakmai rendezvényekről, bemutatunk új szakmai kiadványokat, online forrásokat. Nem maradnak el a könnyed tartalmak sem, a szakma vicces helyzeteinek, akár árnyoldaltól és erősítheti a közösségi érzést. Az olvasottsági adatokat és a visszajelzéseket elemezve úgy tálaljuk, hogy webmagazinunk értékes és hiteles forrás a hazai és a határon túli könyvtárosok számára, amely támogatja őket a szakmai fejlődésben, a tájékozódásban és a közösségfejlesztésben.

Kóródy Judit
Magyar Könyvtárosok
Egyesülete

KATTINTS
rájuk és
olvasgass!

Könyvtári HírZengő

A Csorba Győző Könyvtár 2017-ben indította el a negyedévente megjelenő Könyvtári HírZengőt azzal a szándékkal, hogy a települési könyvtárak munkatársai hasznos szakmai információkhoz juthassanak. Az újsággal célunk, hogy folyamatos tájékoztatást nyújtsunk a szakma híreiről, rendezvényekről, jogszabályi változásokról, foglalkozásokat mutassunk be, módszertani segítséget nyújtsunk és tanácsokat adjunk. Továbbá, hogy összefogja a megyében levő könyvtárakat és az azokban dolgozó könyvtárosokat, akik hírt tudnak adni magukról. A világ változásával a könyvtári szakma is formálódik, így a szakmai folyóiratoknak is alkalmazkodniuk kell ehhez, ezért mi is új trendeket, újdonságokat és érdekességeket mutatunk be. A folyóirat állandó, illetve alkalmi rovataival új perspektívákat próbálunk nyújtani a könyvtár megváltozott szerepét illetően, amik már kezdenek beépülni az intézményi gyakorlatokba. Kiemelten foglalkozunk például a fenntarthatósággal, esélyegyenlőséggel, érzelmi intelligenciával, bibliotéripiával vagy a zöld könyvtárral. Témaválasztásainkban, cikkeinkben nyitunk más területek felé is, amelyek valamilyen formában kapcsolódnak a könyvtári szakmához. Az újság állandó munkatársain kívül alkalmanként egy-egy cikk megírására felkérjük az adott téma szakértőjét is. Nemzetközi híreket is megosztunk, illetve népszerűsítjük az irodalmat és az olvasáskultúrát tematikus könyvajánlókkal és interjúk készítésével a gyermek- és kortárs irodalom szerzőivel. A könyvtárak bemutatkozásán túl a települések történetével is megismertetjük az olvasót, illetve igyekszünk helyi értékeket közvetíteni. Lehetőségeinkhez mérten továbbra is igyekszünk követni az érdeklődésre számot tartó témákat. Az újság a vármegye legtöbb könyvtárába eljut és online is olvasható.

Mizerák Andrea
Csorba Győző Könyvtár

KATTINTS
rájuk és
olvassass!

NOCTUA

Az idén 29. évfolyamában járó Noctua célközönsége részben a könyvtár iránt érdeklődők, részben az állatorvosok, részben pedig a könyvtárosok, ami a feldolgozott témák sokféleségében is megjelenik. Azt gondolom, hogy napjainkban szakterületünk rendkívül dinamikus időszakát éli. Az olvasói igények jelentősen átalakultak, a gyorsan, online elérhető tartalmak terén számtalan vetélytársa van a könyvtárnak, ugyanakkor nő az érdeklődés a hiteles, megbízható információforrások iránt is. Ebben a folyamatban a folyóiratok kulcsszerepet játszanak, mikor nemcsak a jó gyakorlatok és új trendek bemutatásában működnek közre, hanem a szakmai párbeszéd fenntartásában is. Teret adnak az ötletek, gondolatok, kutatási eredmények megosztásának, a reflexiónak és segítik a szakembereket abban, hogy eligazodjanak a változások között. A magyar nyelvű folyóiratoknak, hírleveleknek nagy jelentőséget tulajdonítok. Hiszek abban, hogy egy szakma számára fontos, hogy az azt művelők az anyanyelvükön is folytathassanak írásban, szerkesztett formában (akár lektoráltan) is diskurzust. A Noctua hasábjain igyekszünk egyszerre sokféle célt elérni írásainkkal. Egyrészt, a rendezvényekről készült tudósításokkal szeretnénk megmutatni magunkat, hírt adni, a fejlődésünkhöz kapcsolódó beszámolókkal láthatóbbá tenni a nálunk zajló változásokat. A könyvtár használatát, az irodalomkutatást és publikálást segítő tartalmakkal pedig mindenkinek szeretnénk felhívni a figyelmét a tudományos diskurzus és a mindennapi munka során alkalmazható megbízható információforrások használatára.

Dr. Winkler Bea
Hutyrá Ferenc Könyvtár, Levéltár és Múzeum

ZALAI
KÖNYVTÁRI
LEVELEZŐ

Valóban aktuális kérdés, hogy kellene-e a szakmai közönségnek ma a könyvtárszakmai folyóiratok? Mi, Zala vármegyei könyvtárosok egy megyei folyóiratot szerkesztünk, évente két lapszám kerül az olvasók kezébe. Bővebb információ és a korábbi lapszámok – 2004-től – IDE kattintva tekinthetők meg. A mi megyei könyvtárszakmai lapunk hagyományosan visszatekintő jellegű, kialakult rovatai vannak, képeket is közlünk – saját nyomdai, kötészeti technikáinkkal állítjuk elő és PDF-ben is elérhető a honlapon. Jellemzően a megye könyvtárosai publikálnak benne, műhelytanulmányokat, tudósításokat, híreket teszünk közzé. A folyóiratot ebben a formában hasznosnak tartjuk, mert sok újdonsággal ismerteti meg a könyvtárosokat, és jelentős történeti értéke is van, követhető belőle a megye könyvtári élete, forrásként, hivatkozásként is hiteles.

Alkalmazkodva a változó igényekhez, mindenképpen szeretnénk frissíteni a lap struktúráját, tartalmát. A periodicitása túl lassú, az eseményeket, jelenségeket időben távolról mutatja be – jó lenne, ha időszerű, vitára készítő, megoldásra váró kérdéseket tudnánk felvetni, akár interaktív módon is, hasonlóan az országos könyvtári lapokhoz. Figyelembe kell venni, hogy egyre kevesebb könyvtáros képzettségű munkatárs dolgozik a hálózatban – szeretnénk számukra is érdekessé tenni lapunkat. Van a könyvtárunknak egy másik, gyermekeknek szóló folyóirata is, az Olvasó Lurkó, amely rendkívül népszerű az olvasók körében – ennek szerkesztési tapasztalatait is szeretnénk hasznosítani. A nyomtatott formát azonban, a kistelepülési könyvtárakban történő terjesztése miatt még egy darabig fenntartanánk.

Kiss Gábor
Deák Ferenc Megyei
és Városi Könyvtár

Scheiber Veronika
Deák Ferenc Megyei
és Városi Könyvtár

